

Διπλωματική εργασία Περίοδος Φεβρουαρίου 2016

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΝΩΝ ΣΕ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΕΞΑΡΧΕΙΩΝ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗ ΑΙΜΙΛΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΕΣ: ΜΙΧΑ ΕΙΡΗΝΗ
ΚΑΡΒΟΥΝΤΖΗ ΒΑΛΕΝΤΙΝΗ

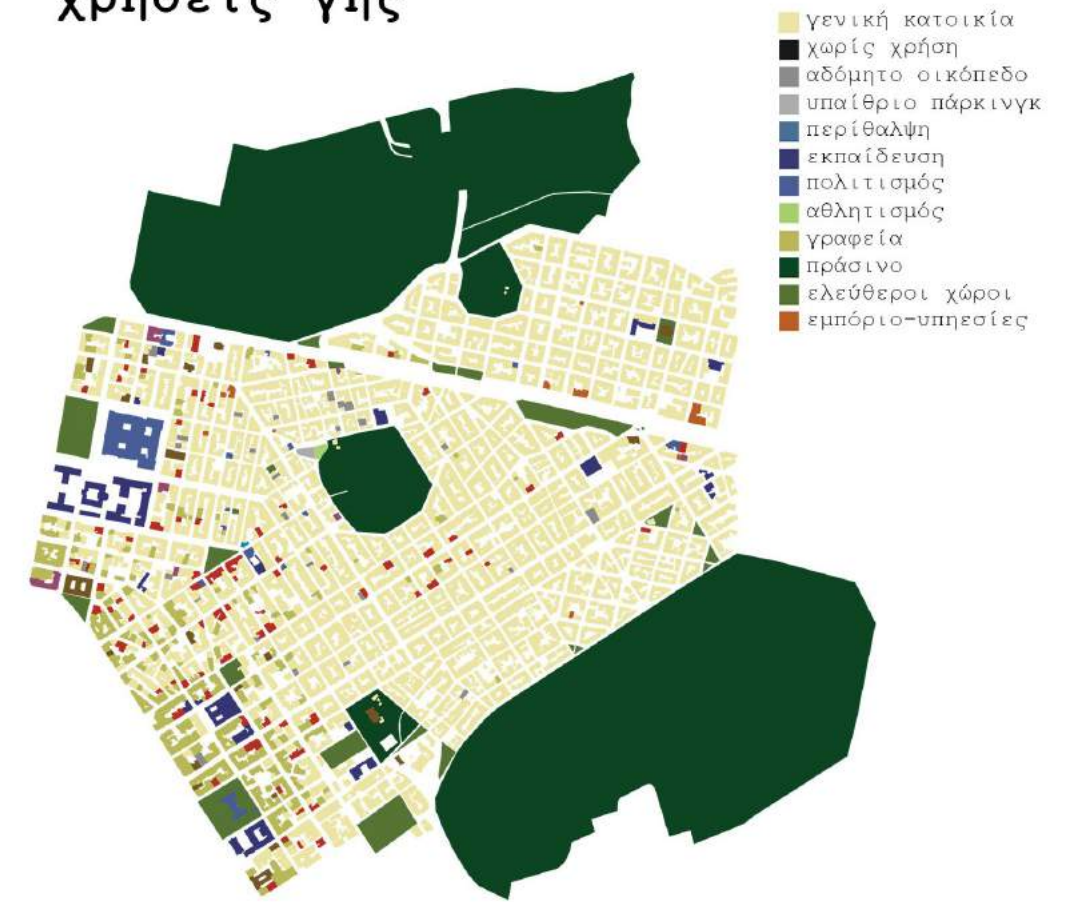
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

Το δομημένο-αδόμητο

χρήσεις γης

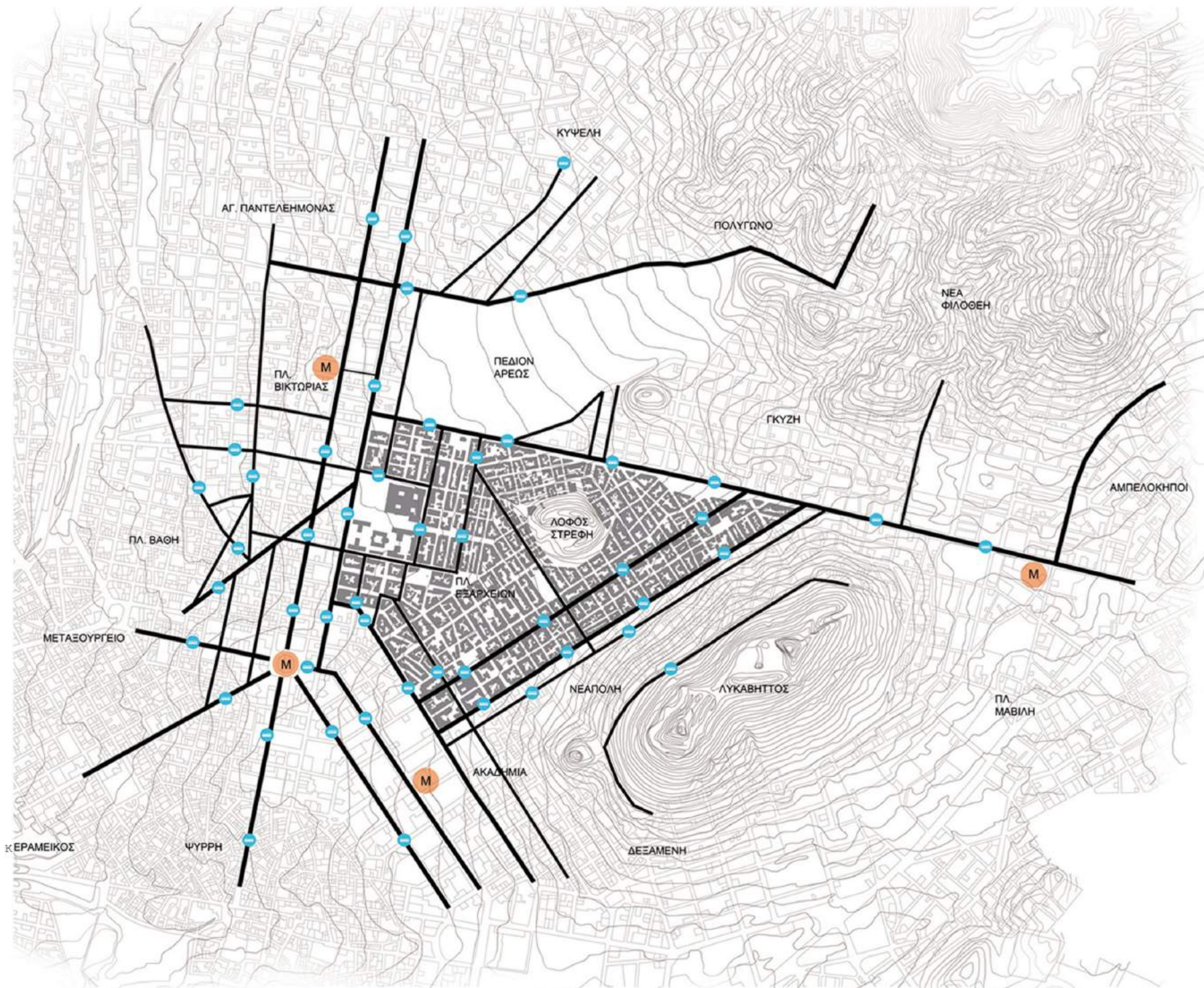

πράσινο-ελεύθεροι χώροι

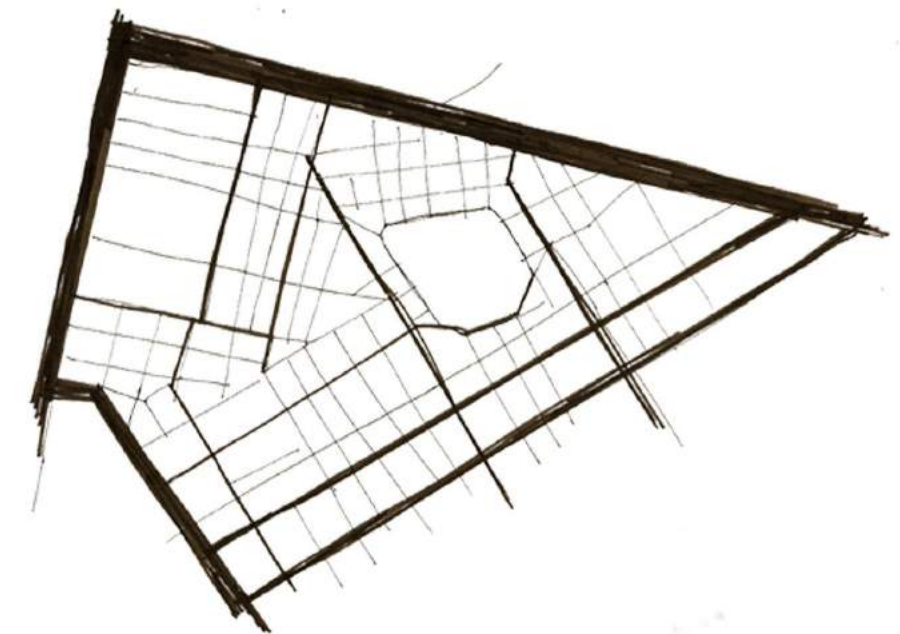

1.1 ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Η τοποθεσία και οι προσβάσεις

βασικοί οδικοί άξονες

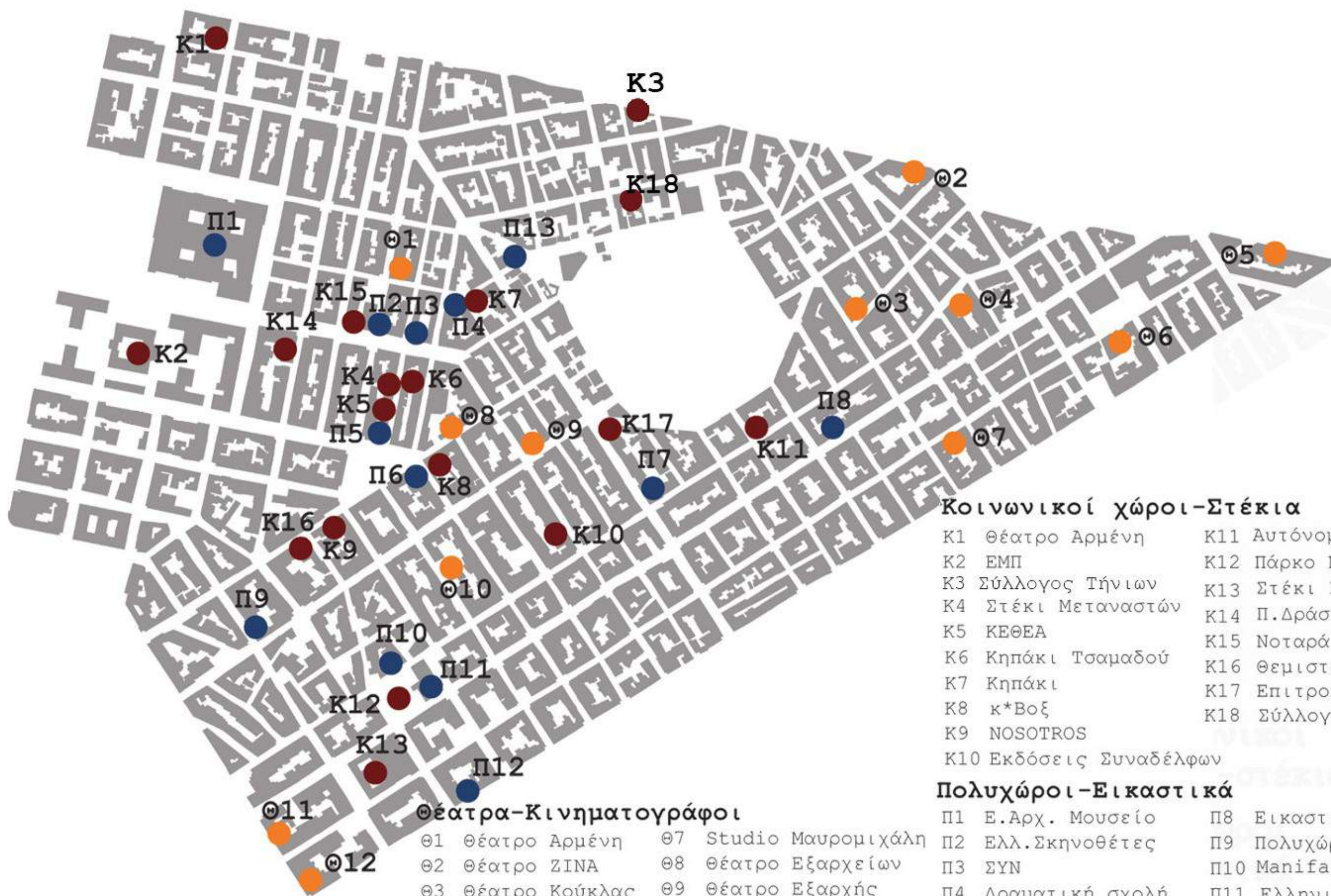

σκίτσο ανάλυσης

Καταγραφή των κενών των Εξαρχείων

Κοινωνικοί χώροι-Στέκια

K1	Θέατρο Αρμένη	K11	Αυτόνομο Στέκι
K2	ΕΜΠ	K12	Πάρκο Ναυαρίνου
K3	Σύλλογος Τήνιων	K13	Στέκι Παιδ/κού
K4	Στέκι Μεταναστών	K14	Π.Δράση Αναρχικών
K5	ΚΕΘΕΑ	K15	Νοταρά 26
K6	Κηπάκι Τσαμαδού	K16	Θεμιστοκλέους 58
K7	Κηπάκι	K17	Επιτροπή κατοίκων
K8	κ*Βοξ	K18	Σύλλογος Τρικάλων
K9	NOSOTROS		
K10	Εκδόσεις Συναδέλφων		

Πολυχώροι-Εικαστικά

Π1	Ε.Αρχ. Μουσείο	Π8	Εικαστικός κύκλος
Π2	ΕΛΛ.Σκηνοθέτες	Π9	Πολυχώρος Άγκυρα
Π3	ΣΥΝ	Π10	Manufactura
Π4	Δραματική σχολή	Π11	Ελληνικό Ωδείο
Π5	Πολιτιστικό κέντρο	Π12	Φίλιππος Νάκας
Π6	Φλοράλ	Π13	Ωδείο
Π7	PRO ART		

Θέατρα-Κινηματογράφοι

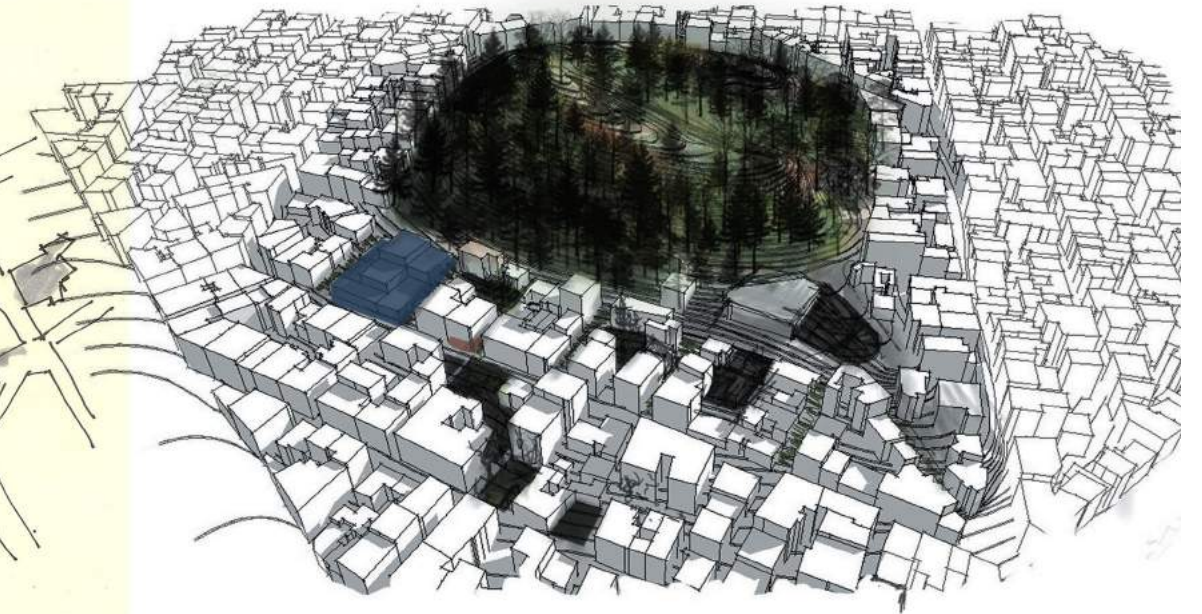
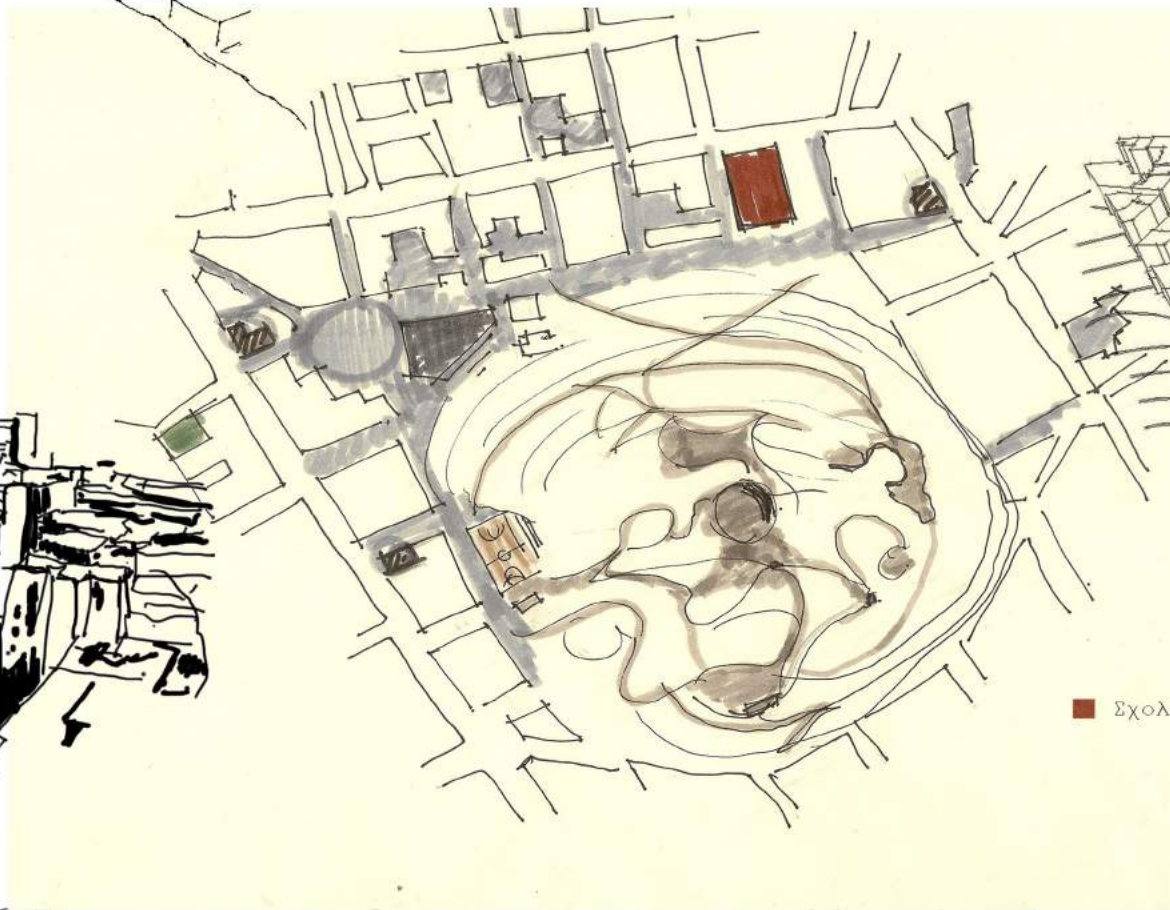
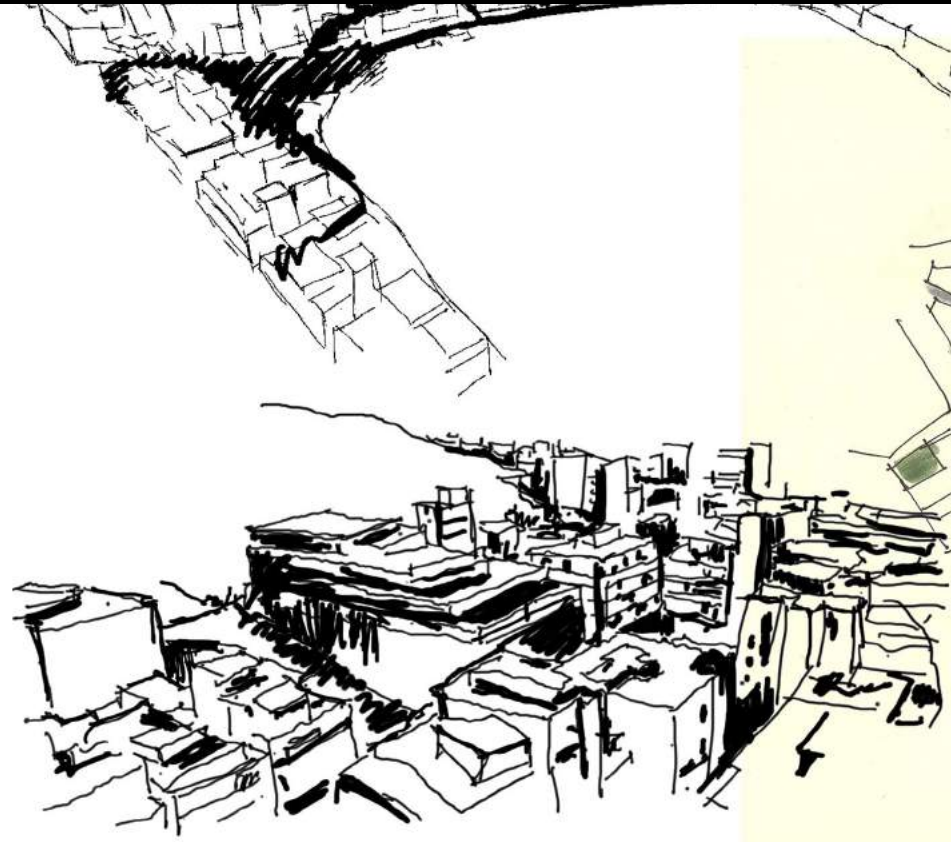
Θ1	Θέατρο Αρμένη	Θ7	Studio Μαυρομιχάλη
Θ2	Θέατρο ΖΙΝΑ	Θ8	Θέατρο Εξαρχείων
Θ3	Θέατρο Κούκλας	Θ9	Θέατρο Εξαρχής
Θ4	ΕΚΡΑΝ θερινός	Θ10	Ριβιέρα
Θ5	Θέατρο Λαμπέτη	Θ11	Cinema Έλλη
Θ6	Θέατρο Φούρνος	Θ12	Θέατρο Ακάδημος

Καταγραφή χρήσεων γης ισογείων

2.1 ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Αναγνώριση-Καταγραφή-Ανάλυση

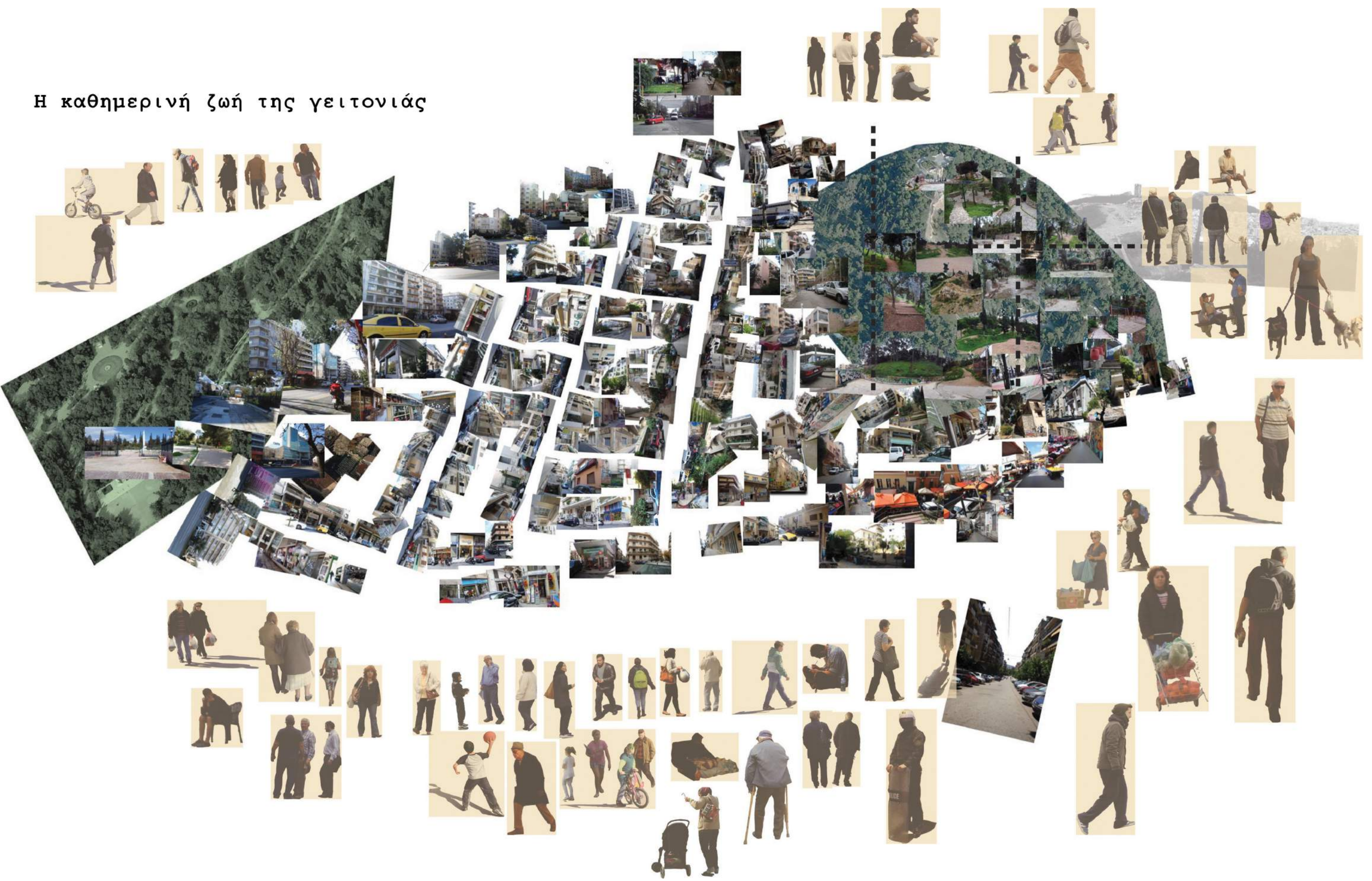

Πρώτα σκίτσα και σκέψεις

Παιδιά της περιοχής,
δραστηριότητες, στέκια

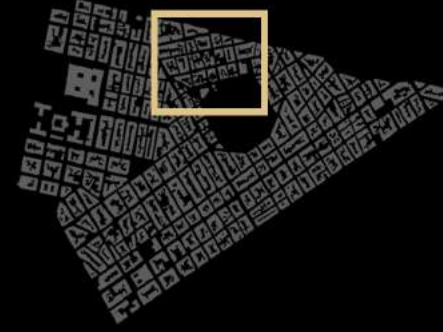

Η καθημερινή ζωή της γειτονιάς

2.2 ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Τυπολογίες κενών

7

8

9

10

11

12

K5

K6

K7

K8

I15

I14

I23

I16

I15

I24

I17

I16

I25

I18

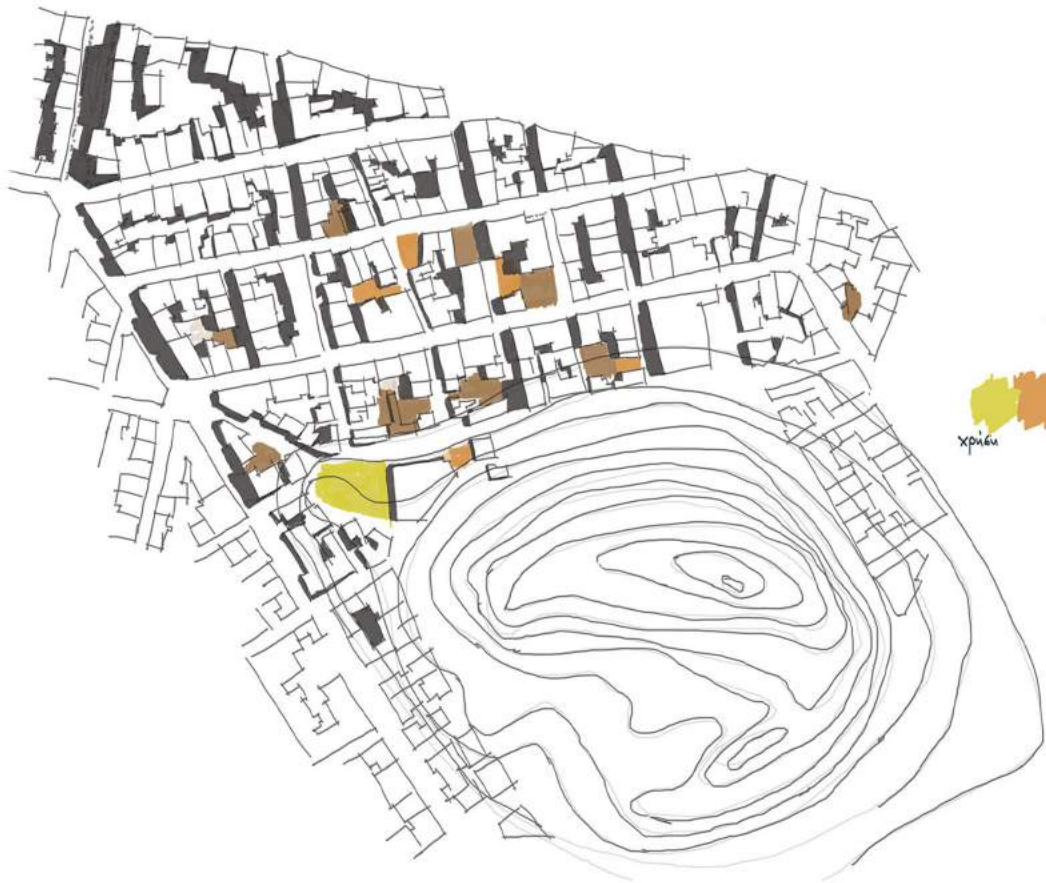
I17

I26

I19

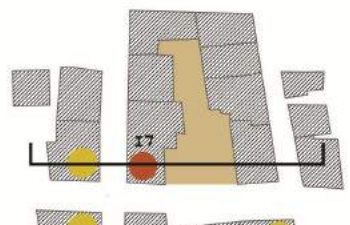
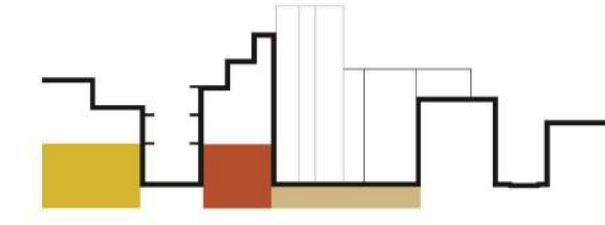
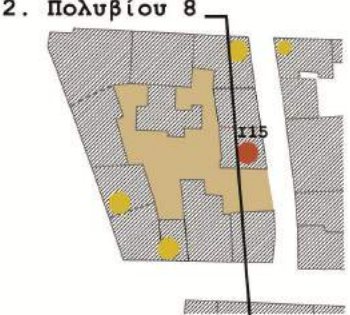
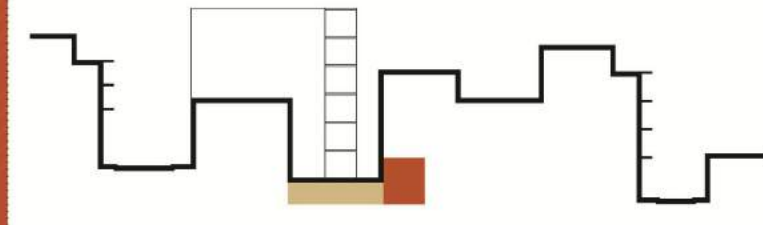
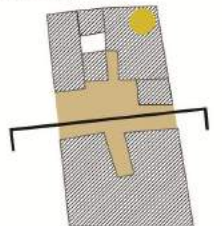
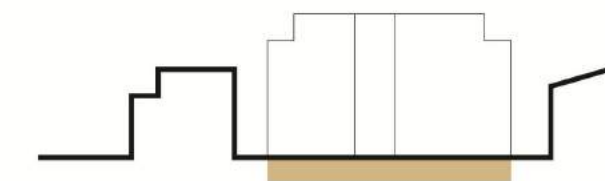
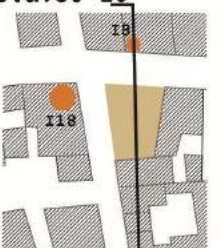
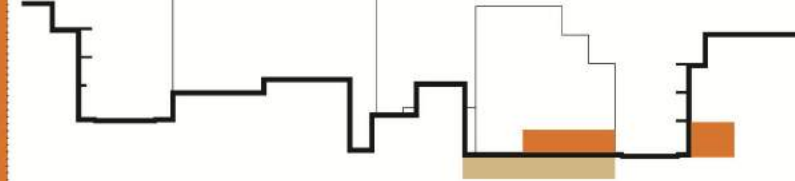
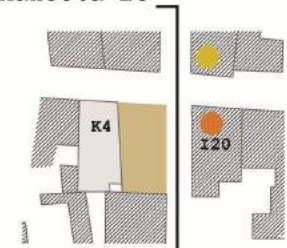
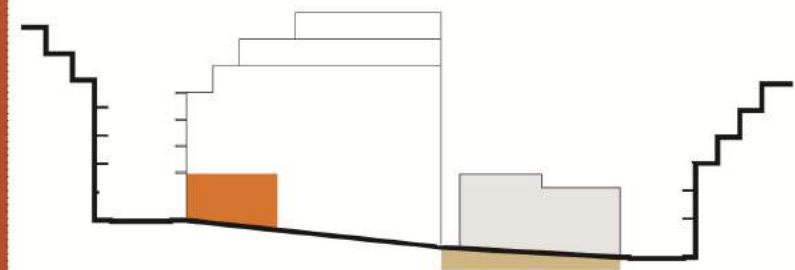
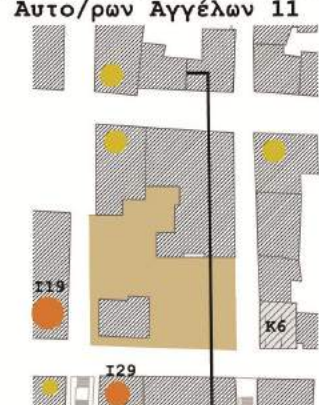
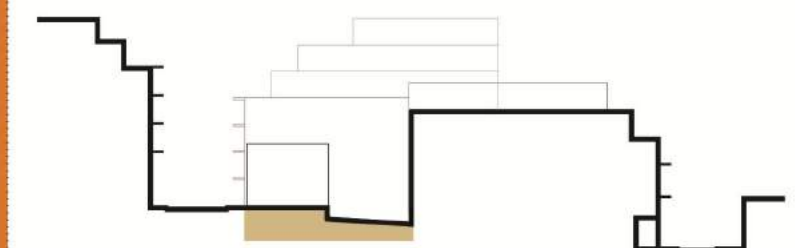
I18

I27

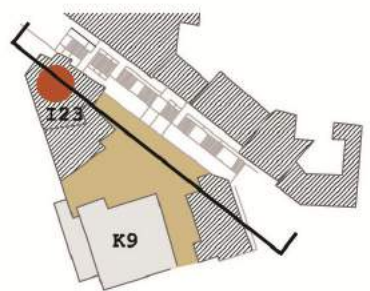

χρυσό
αχρυσό

	Θέση στο Ο.Τ.	Πρόσβαση	Χρήση	Ηλιασμός	Γειτνίαση με κλειστό κτίριο ή ισόγειο	Έδαφος	Παρατηρήσεις
κλίμακα: 1/1000 	Μεσαίο	Μέτωπο στο δρόμο	Χωρίς χρήση περιφραγμένο Εργασίες καθαρισμού και απομάκρυνσης μπόζων πρόσφατα	Επαρκής ηλιασμός	Κλειστό ισόγειο στην όμορη πολυκατοικία (I17)		Το κλειστό ισόγειο μπορεί να στεγάσει κάποιο κοινωνικό χώρο και να υπάρξει υπαίθρια εκτόνωση στο κενό οικόπεδο.
2. Πολυβίου 8 	Μεσαίο	Μέτωπο στο δρόμο	Χωρίς χρήση Είχε καθαριστεί και διαμορφωθεί παλαιότερα για ταινία. Σήμερα είναι παραμελημένο	Σκιερό λόγω του ύψους των γύρω πολυκατοικιών	Κλειστό ισόγειο στην όμορη πολυκατοικία (I15)		Βρίσκεται σε πολύ ήσυχο δρόμο. Αρκετά σκιερό. Το κλειστό ισόγειο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για παιδικό στέκι και το κενό να παραλάβει την υπαίθρια εκτόνωσή του.
3. Κουμαριανού 15 	Μεσαίο	Μέτωπο στο δρόμο Διαμπερές	Ακάλυπτος χώρος μεταξύ πολυκατοικιών	Επαρκής ηλιασμός	-		Ελεύθερος χώρος μεταξύ των πολυκατοικιών του τετραγώνου. Διαμπερές. Δυνατότητα διαμόρφωσης χώρου διημέρευσης για τους κατοίκους του Ο.Τ.
4. Κουμαριανού 10 	Γωνιακό	Μέτωπο στο δρόμο	Υπαίθριο πάρκινγκ	Επαρκής ηλιασμός	Απέναντι κλειστό ισόγειο (I18) όπως και επί της Πλαπούτα ένα αρκετά μικρό (I8)		Τα παρκαρισμένα Ι.Χ. είναι μόνιμα 1-2. Αναξιοποίητος χώρος. Προσφέρεται για υπαίθριο γηπεδάκι ή παιχνίδι.
5. Πλαπούτα 26 	Γωνιακό	Μέτωπο στο δρόμο	Χωρίς χρήση	Καλές συνθήκες ηλιασμού	Όμορο κτίριο χωρίς χρήση μέρος του σε κακή κατάσταση (K4) Απέναντι κλειστό ισόγειο (I20)		Αρκετά κοντά στο Σχολείο. Χωρίς έντονες κλίσεις. Καλό μέγεθος. Προσφέρεται για χώρο παιχνιδιού.
6. Αυτο/ρων Αγγέλων 11 	Μεσαίο Γωνιακό	Μέτωπο στο δρόμο Διαμπερές Μέτωπο στο δρόμο	Χωρίς χρήση Χωρίς χρήση	Καλές συνθήκες ηλιασμού Καλός προσανατολισμός	Απέναντι κλειστό ισόγειο (I19) αποθήκη επίπλων χωρίς χρήση Απέναντι κλειστό παντοπωλείο (I29) και κτίριο σε κακή κατάσταση (K6)		Πολύ καλές συνθήκες ηλιασμού. Λόγω του πρωινού ήλιου προσφέρεται για φυτέματα.
7. Ιουστινιανού 25							

8. Πουλχερίας 38

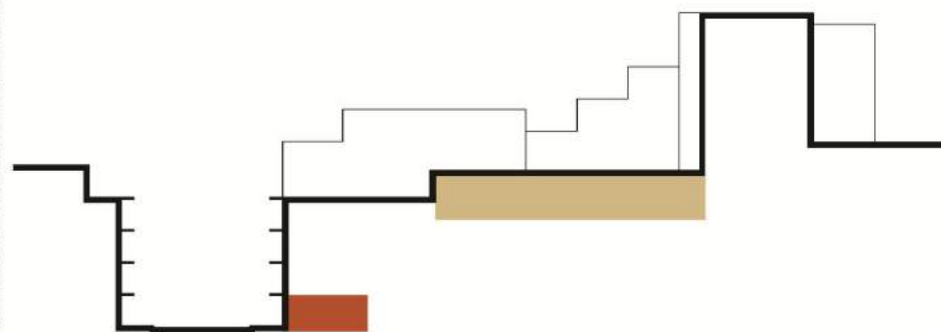
Μεσαίο

Μέτωπο στο δρόμο

Χωρίς χρήση

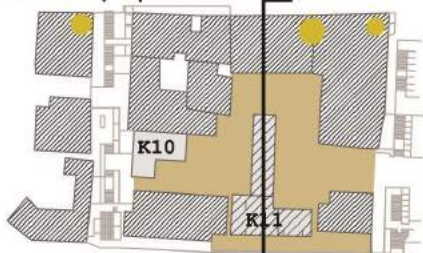
Επαρκής ηλιασμός

Κλειστό ισόγειο (I23) και κτίριο σε κακή κατάσταση (K9) επί της Καλλιδρομίου

Δεν υπάρχει πρόσβαση. Πολύ έντονη κλίση εδάφους.

9. Κουμαριανού 22

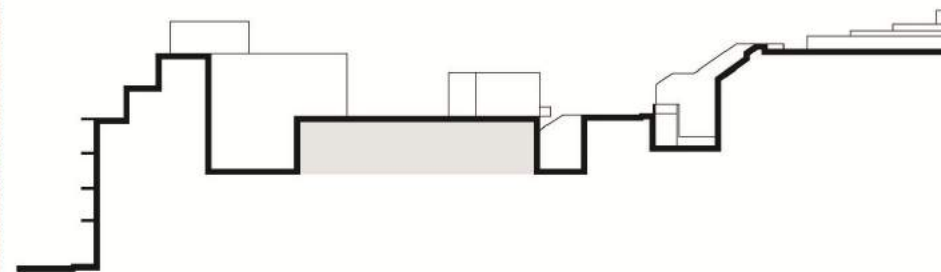
Μεσαίο

Μέτωπο στο δρόμο

Χωρίς χρήση

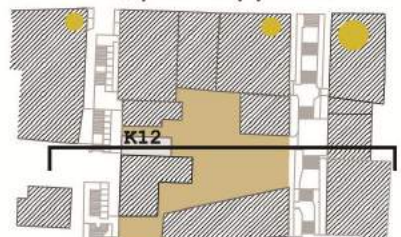
Επαρκής ηλιασμός

Κλειστό κτίριο (K10) και κτίριο σε κακή κατάσταση (K11)

Βρίσκεται απέναντι από το κλειστό γήπεδο Αστέρα. "Βυθισμένο" σε σχέση με το δρόμο.

11. Αυτο/ρων Αγγέλων 17

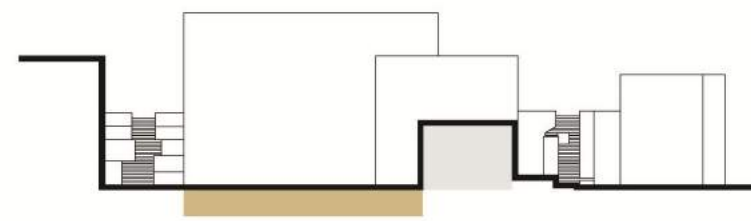
Μεσαίο

Μέτωπο στο δρόμο

Χωρίς χρήση

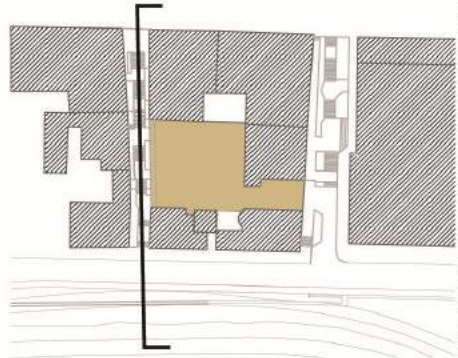
Σκιερό

Χωρίς χρήση κτίριο και σε κακή κατάσταση (K12)

Υπάρχει δυνατότητα διαμπερότητας.

12. Ψαλλίδα 17

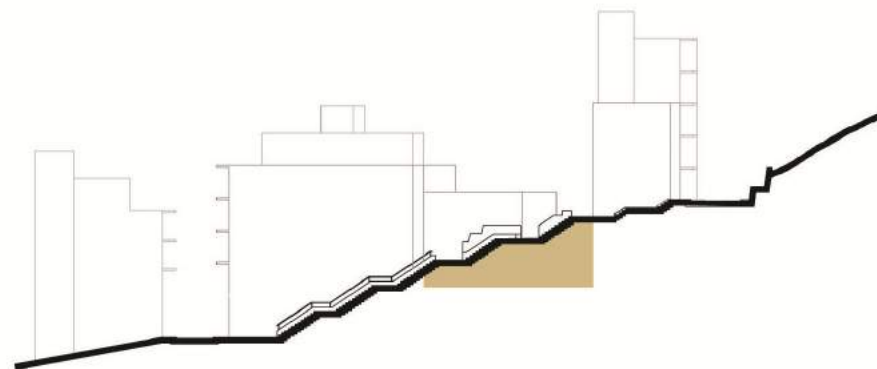
Μεσαίο

Μέτωπο στο δρόμο

Χωρίς χρήση

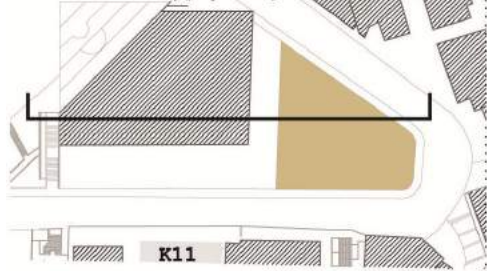
Πυκνή σκιά από τα δέντρα κυρίως άνοιξη και καλοκαίρι

-

Έντονη κλίση εδάφους. Συνορεύει με το Σχολείο. Γιαυτό μπορεί να πάρει χρήσεις σχετικά με τους μαθητές αλλά και τους γονείς

13. Πουλχερίας 35

Μεσαίο

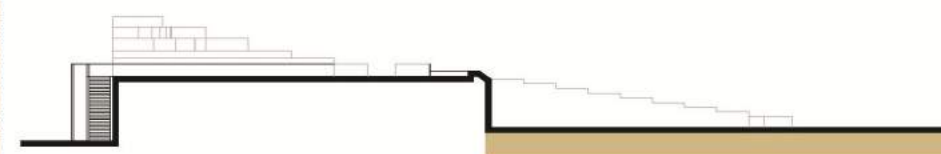
Μέτωπο στο δρόμο

Διαμπερές

Υπαίθριο πάρκινγκ

Ηλιόλουστο

Απέναντι κτίριο σε κακή κατάσταση (K11)

Δίπλα στο κλειστό γήπεδο του Αστέρα. Θέση με θέα στην πόλη από ψηλά. Άμεση σχέση με το Στρέφη.

Η περιοχή των Εξαρχείων αποτελεί ένα χώρο ιδιαίτερα **πολιτικοποιημένο**. Η έντονη πολιτική ταυτότητα δεν είναι αποτέλεσμα μόνο των τελευταίων ετών, καθώς τα Εξάρχεια είχαν ενεργό ρόλο από τα Δεκεμβριανά μέχρι την εξέγερση του Πολυτεχνείου έως και την πρόσφατη εξέγερση του Δεκέμβρη του '08. Στην περιοχή έχουμε την ύπαρξη πολλών συλλογικοτήτων, κοινωνικών στεκιών και αυτοδιαχειριζόμενων χώρων. Έτσι, και σήμερα αποτελεί ένα χώρο ευαισθητοποίησης, διεκδικήσεων και δράσεων σε διάφορα κοινωνικά θέματα, θέματα πρασίνου, οικολογίας, ποιότητας ζωής ή βελτίωσης του περιβάλλοντος της γειτονιάς.

Έχει ένα έντονα **πυκνοδομημένο** ιστό, με το δομημένο να υπερσχύει. Οι **ακάλυπτοι** είναι μικρού σχετικά μεγέθους με ποικίλα σχήματα. Τα **κενά** είναι συνήθως μικρής κλίμακας ανάμεσα σε πολυκατοικίες. Τα αδόμητα αστικά κενά των Εξαρχείων, μαρτυρούν τις **διαρκείς μεταλλαγές της πόλης** στην εξέλιξη της.

Οι **χρήσεις** τους διαφοροποιούνται από γειτονιά σε γειτονιά ανάλογα με το χαρακτήρα της καθεμίας και περιορίζονται σε **ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, σκουπιδότοπους ή μικρούς άγριους κήπους**. Σε αυτή τη γειτονιά, όπου κυριαρχεί η **κατοικία**, εντοπίζονται κυρίως αδόμητα οικόπεδα, περιφραγμένα χωρίς κάποια ιδιαίτερη χρήση παρά μόνο μια μικρή αραιή βλάστηση, καθώς και μερικά πάρκινγκ που εξυπηρετούν τους κατοίκους της γειτονιάς.

Η έλλειψη **πρασίνου** είναι έντονα αισθητή και περιορίζεται στο λόφο, στο παρκάκι του Μουσείου, στο πάρκο Ναυαρίνου και κατά μήκος ορισμένων κεντρικών δρόμων. Η έλλειψη χώρων κοινωνικού εξοπλισμού είναι εμφανής.

Καθεμία από της διάφορες περιοχές των Εξαρχείων αλληλεπιδρά διαφορετικά με τα κενά της. Εστιάζουμε στη γειτονιά βότρεια του Στρέφη. Αυτά παρουσιάζουν πληροφορίες για το σχήμα τους, το μέγεθος τους, και τις ροές των πεζών, τις διάφορες οπτικές φυγές που δημιουργούνται σε αυτά και την καθημερινότητα των κατοίκων. Επιχειρούμε μία εξερεύνηση του χώρου και των παραστάσεων που διαρκώς μεταβάλλονται στο χρόνο ανάλογα με τις συγκυρίες. Παρατηρούμε τους ανθρώπους που κινούνται γύρω από αυτά, τις πυκνότητες τους που διαφέρουν σε διάφορες ώρες της ημέρας, καθώς και το βλέμμα τους σε σχέση με τους χώρους αυτούς. Ερχόμαστε σε επαφή και συνομιλούμε με τους κατοίκους.

2.3 ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Διάγραμμα παρεμβάσεων

Διερεύνηση δυνατοτήτων παρέμβασης

Διάγραμμα προτεινόμενων παρεμβάσεων

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

- 1 Στέκι γειτονιάς και υπαίθρια εκτόνωση
 - 2 Παιδική χαρά
 - 3 Κηπάκι
 - 4 Διαμόρφωση επιπέδων και αναμονή γονέων
 - 5 Γηπεδάκι
 - 6 Φύλαξη νηπίων και υπαίθρια εκτόνωση
 - 7 Χώρος υπαίριας στάσης και θέασης της πόλης
- α Κοινωνικοί ξενώνες
β Χώρος εστίασης
γ Βοηθητικός χώρος περιβολιού
δ Κοινωνικό παντοπωλείο
ε Χώρος αποθήκευσης
ζ Κοινωνικό φροντιστήριο

Σ1 Αναψυκτήριο

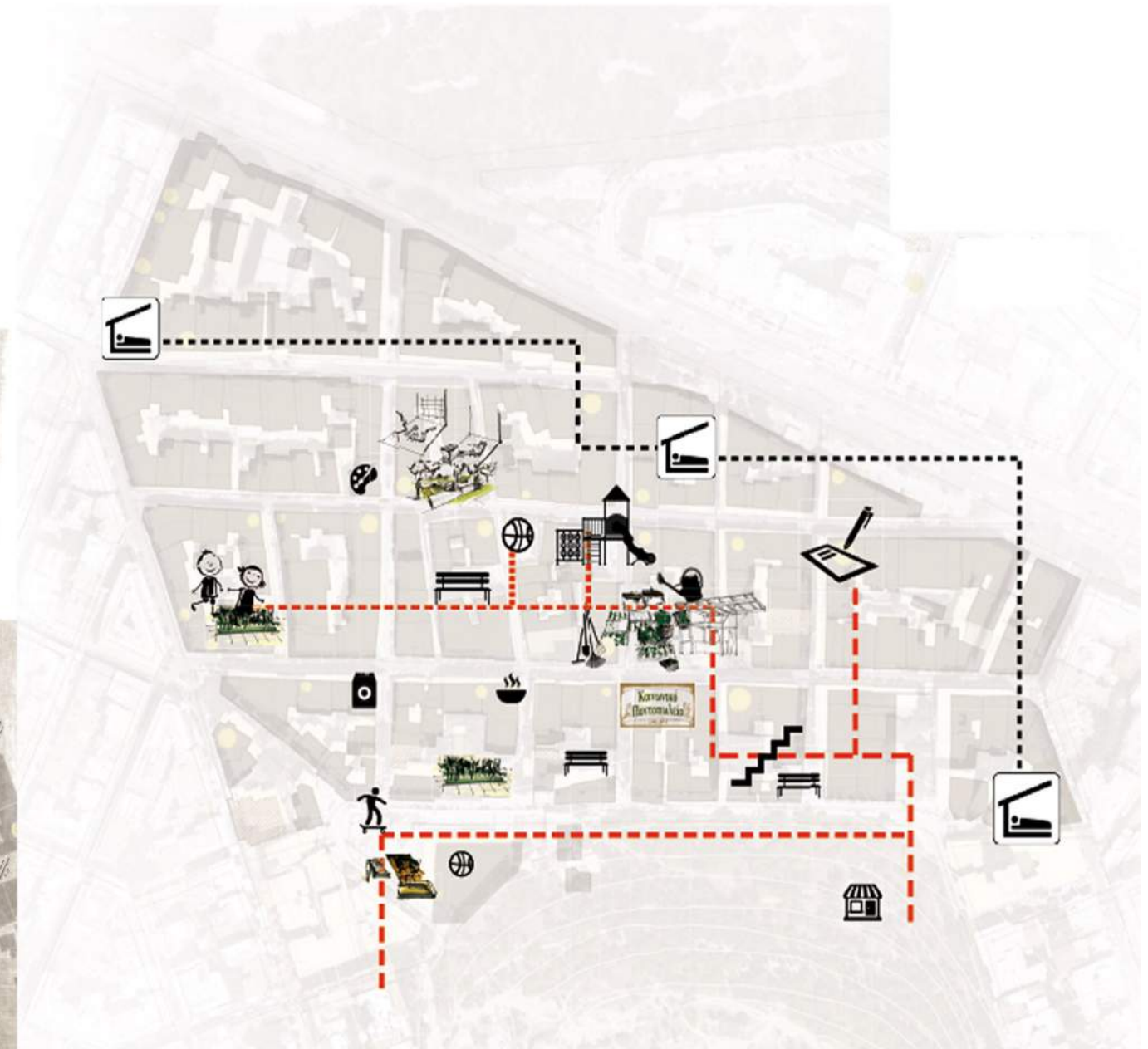
Σ2 Φυτώριο δενδυλίων

Διερεύνηση δυνατοτήτων παρεμβάσεων στους δρόμους

- Ανάγνωση της περιοχής μελέτης.
- Μελέτη της καθημερινής ζωής.
- Διερεύνηση δυνατοτήτων παρέμβασης. Διερεύνηση χρήσεων με βάση τις ανάγκες της γειτονιάς.
- Ομάδες κατοίκων-συλλογικότητες
- Δημιουργία δικτύου παρεμβάσεων. Ευελιξία.
- Σενάρια
Σχολείο Στρέφη-σενάριο για παιδιά

Διάγραμμα σεναρίων

ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

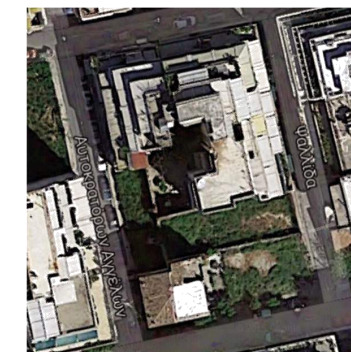
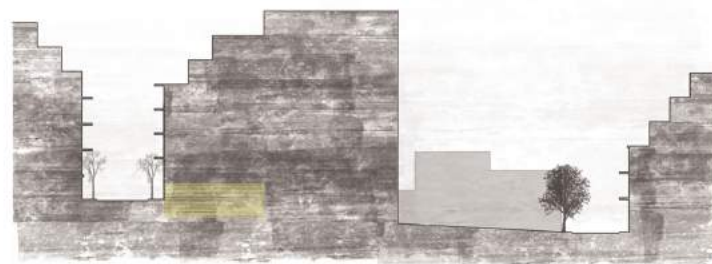
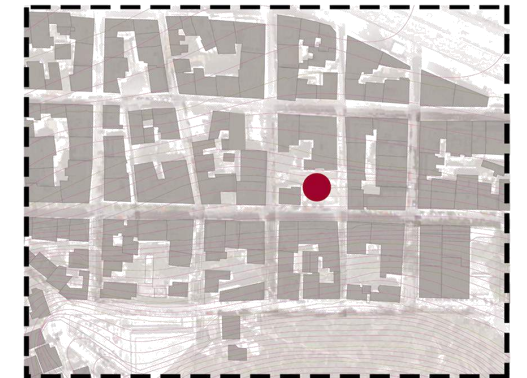
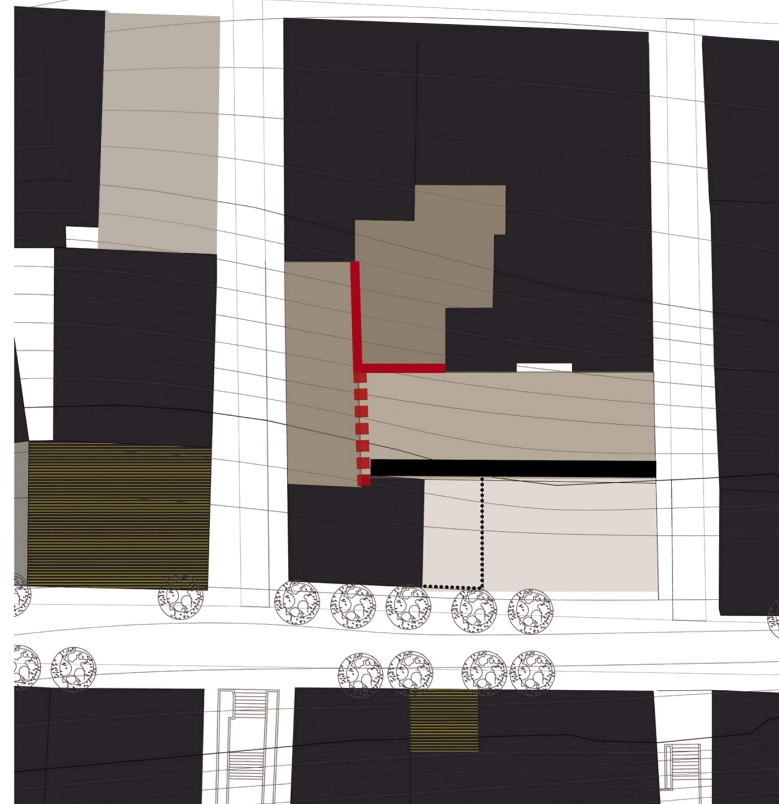
Ανάλυση οικοπέδων και του ευρύτερου οικοδομικού τετραγώνου

- Χρήσεις-καθημερινότητα
- Συζήτηση με τους κατοίκους
- Έδαφος-κλίσεις
- Μέτωπα-Ύψη κτιρίων-Μεσοτοιχίες
- Προσβάσεις-όρια
- Τχνη
- Ηλιαμός

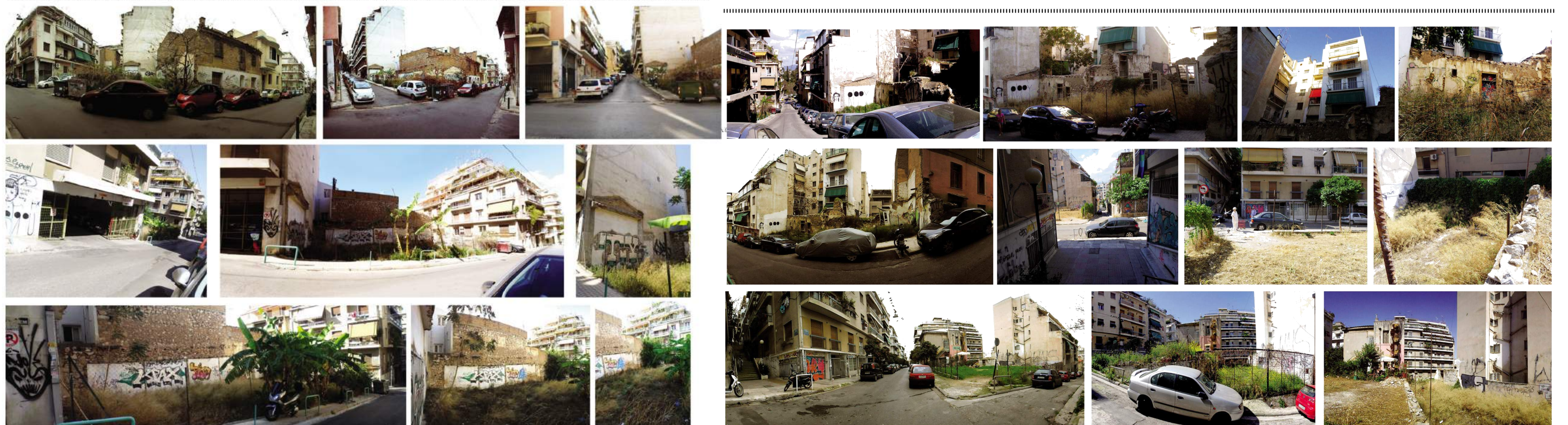
3

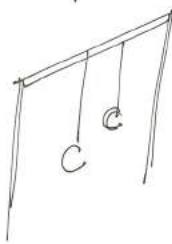
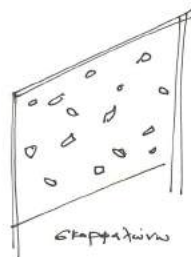
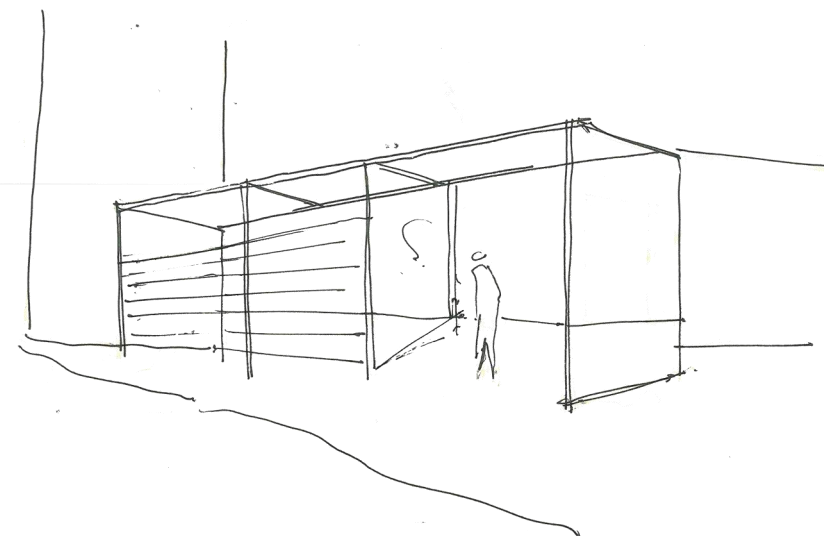
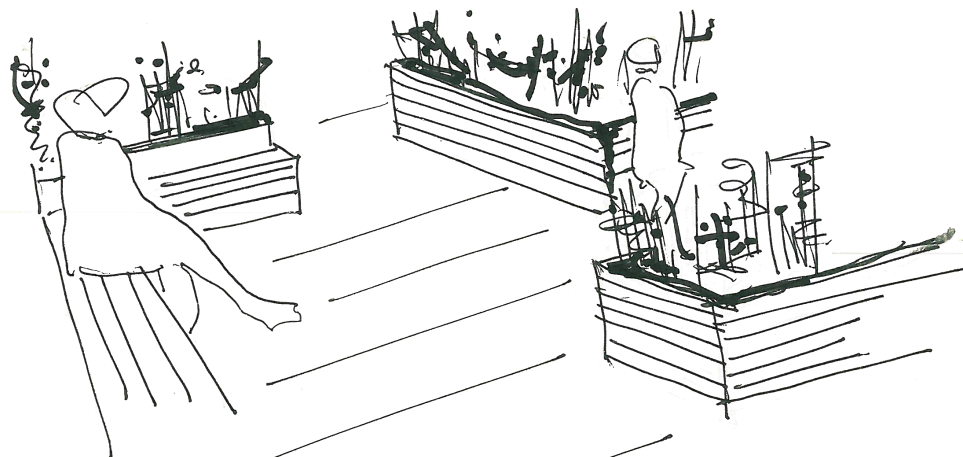
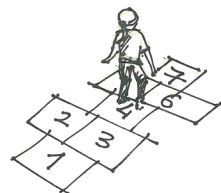
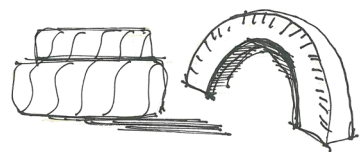
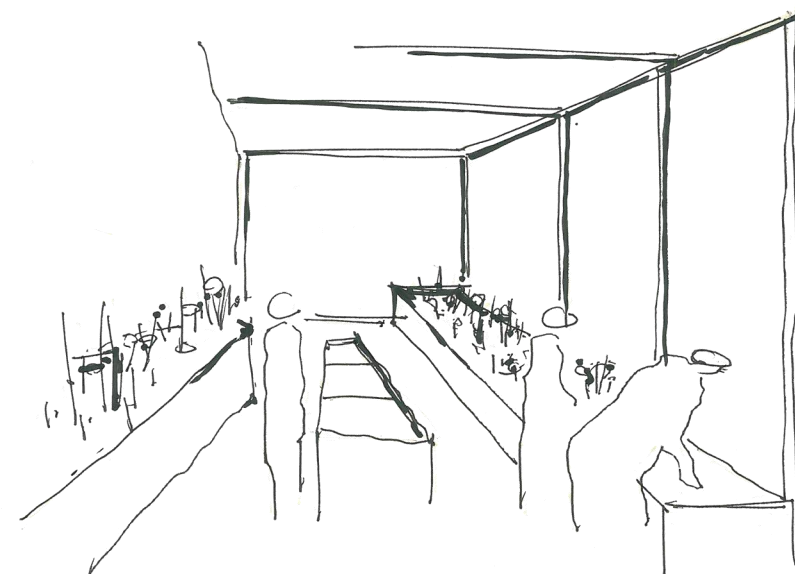
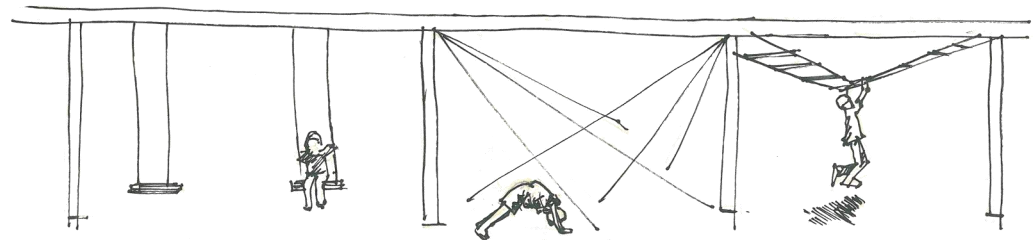
ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Παρεμβάσεις σε επιλεγμένα οικοπέδα

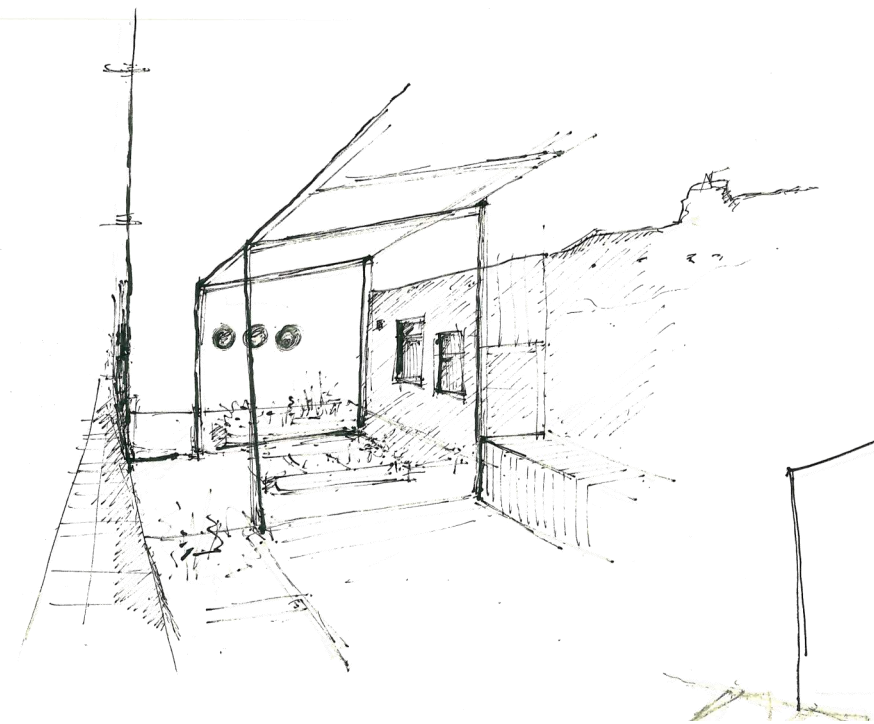
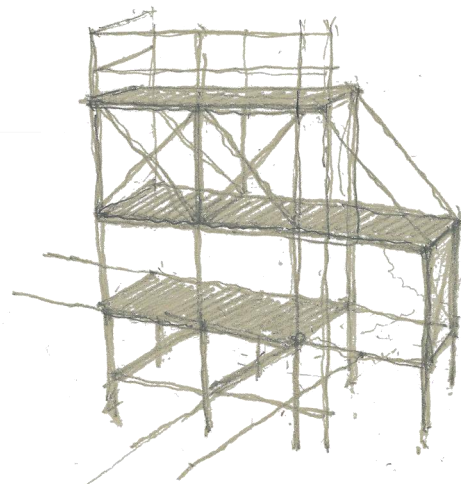
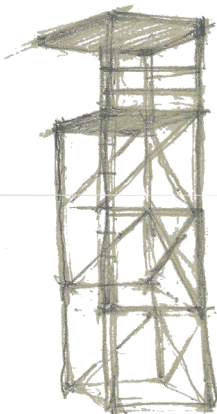
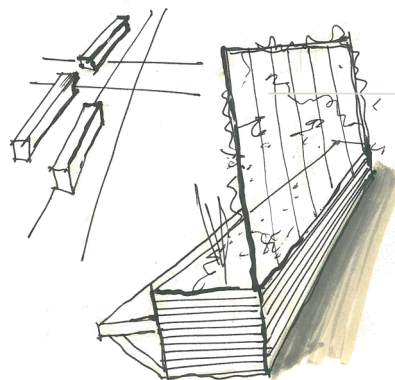
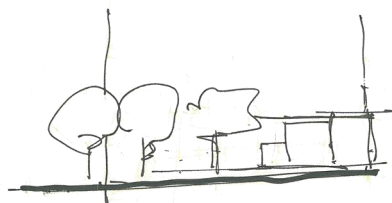
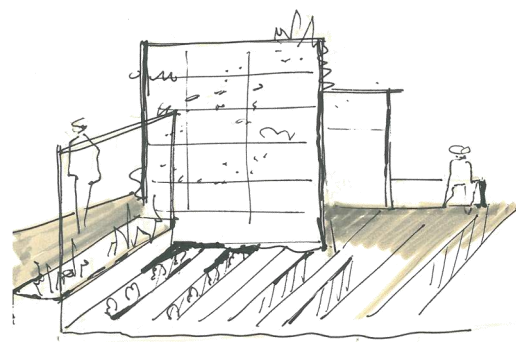
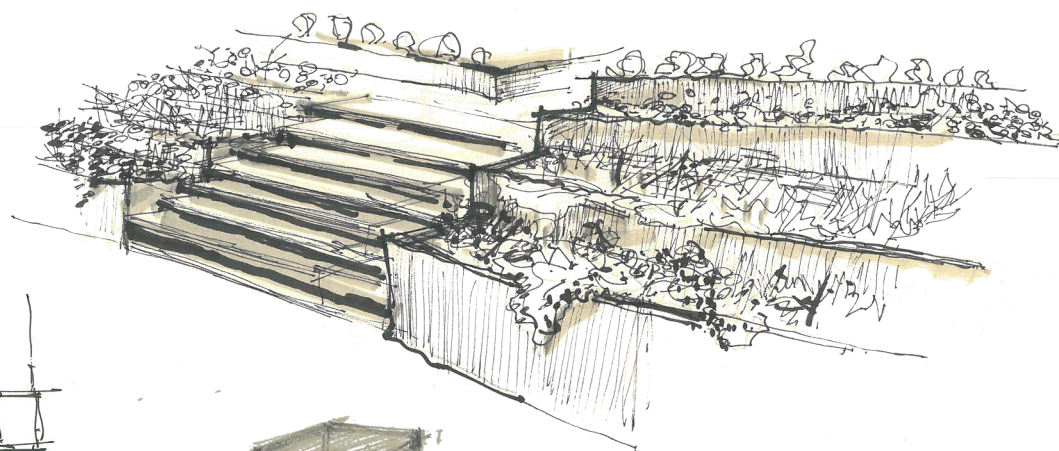

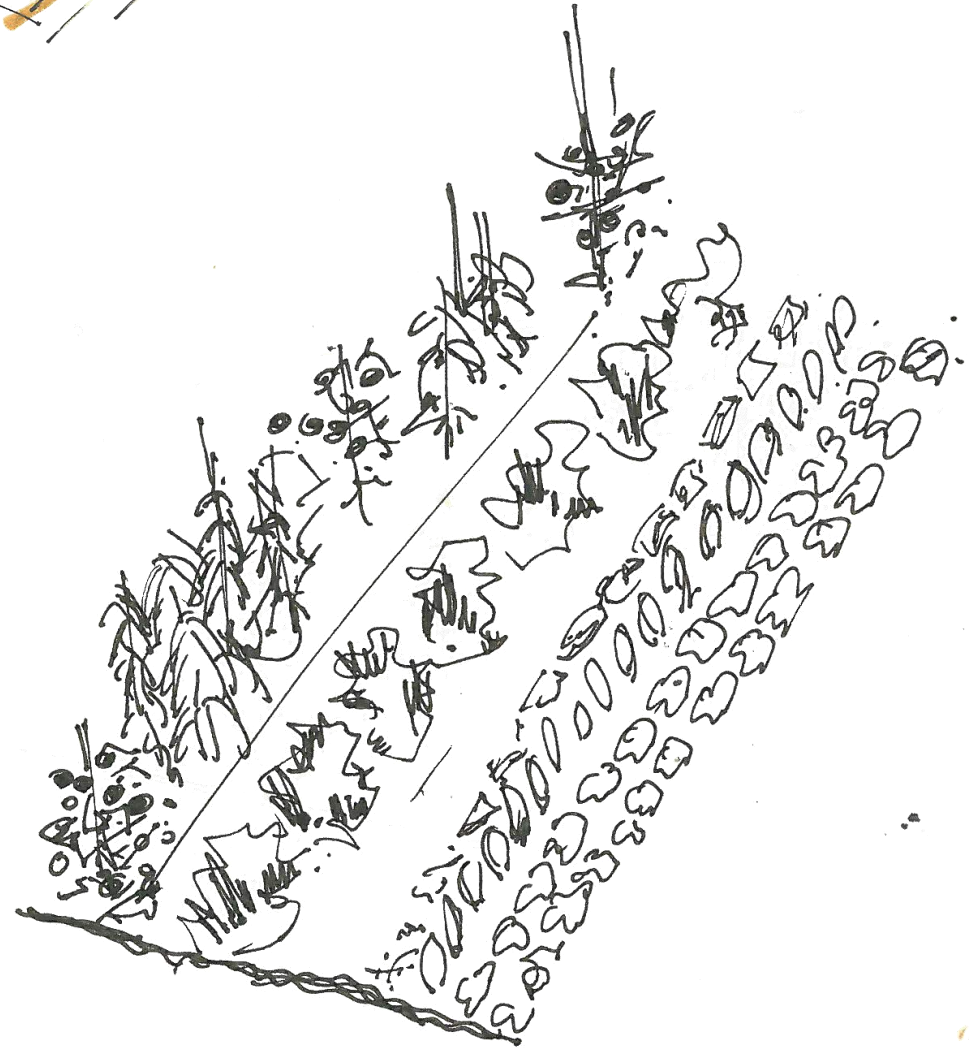
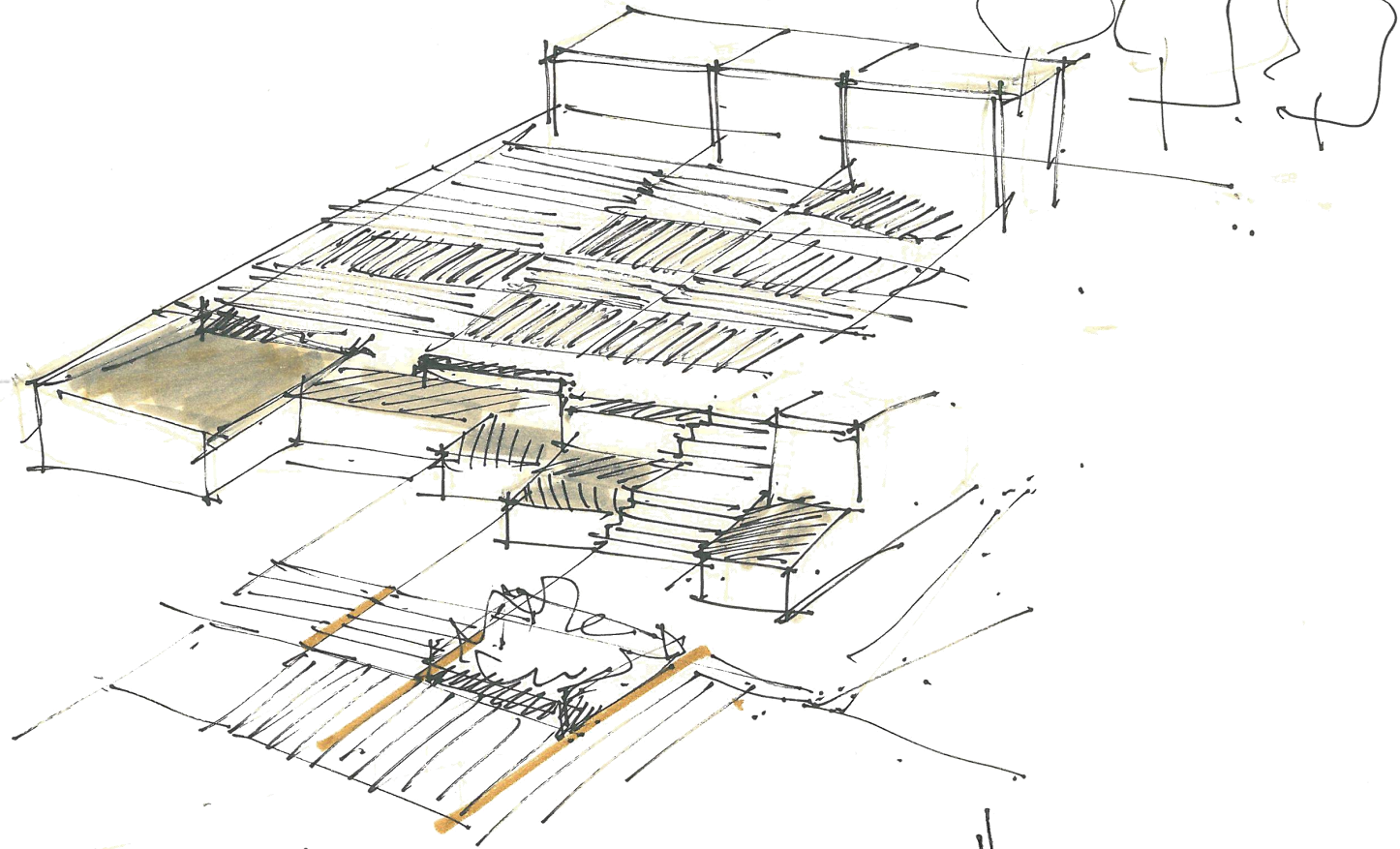
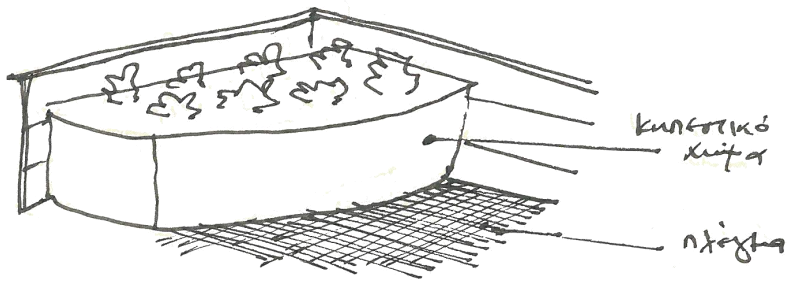
- τοίχος
- ▬ μέρος τοίχου κτιρίου έχει γκρεμιστεί
- ▬ αλλαγή επιπέδου, υψομετρική διαφορά. Ασυνέχεια
- ⋯ οριοθετημένη οπή του γωνιακού διόφρου κτιρίου

min 120/120 1117 (?)

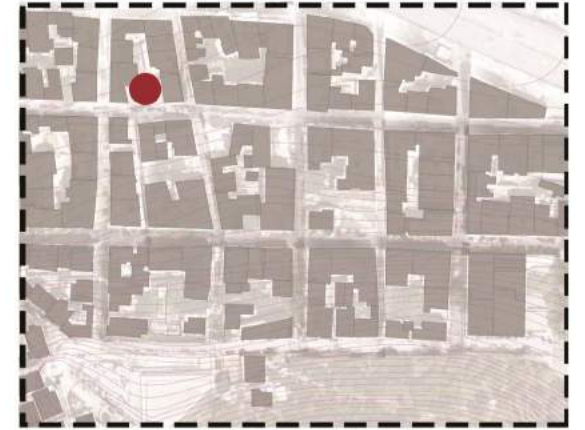
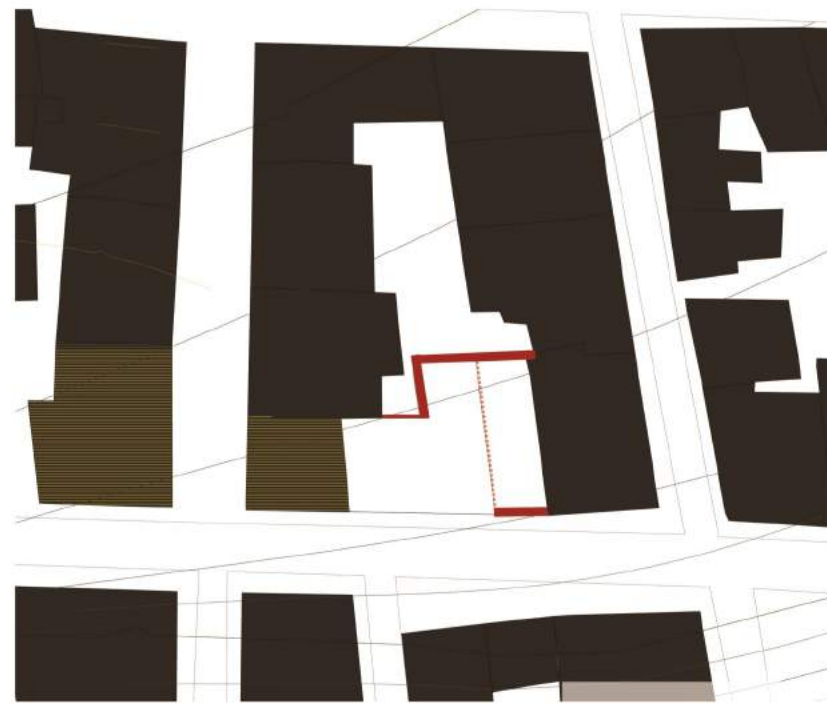
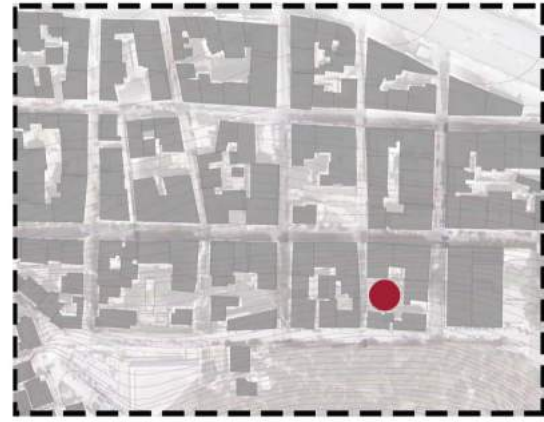
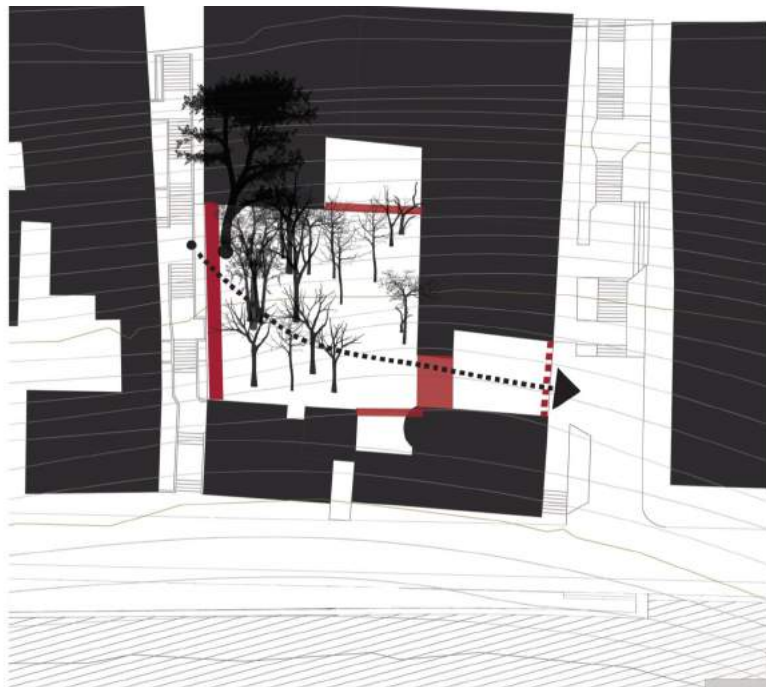

0,00

-2,85

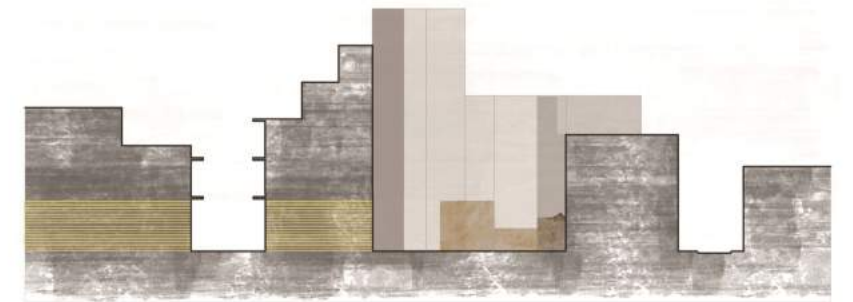
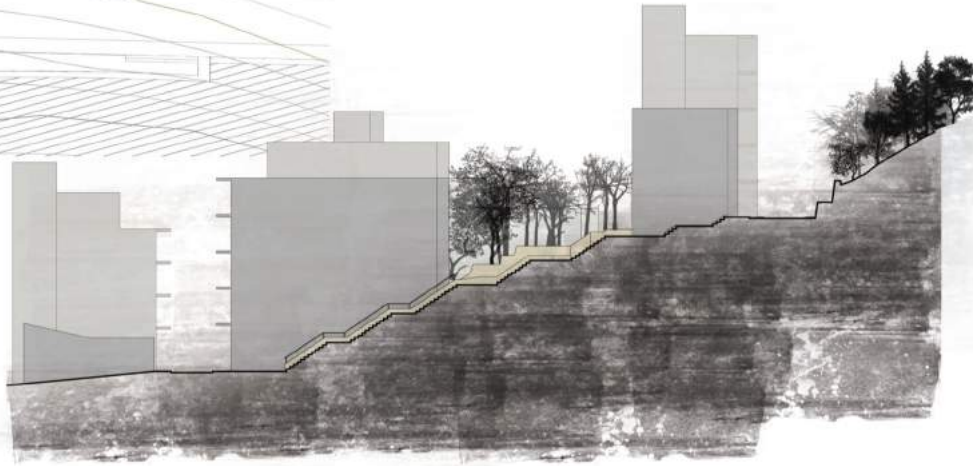

τοίχος

Συνοδόμενη κατάσταση
Κλίμακα: 1/200

Το Σχολείο. Είσοδος, ανοικτό Γυμνάσιο, Πολλοί Γυμνάσιο

Μέτωπο απέναντι από το Σχολείο

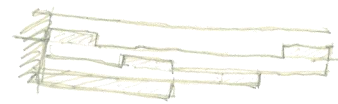
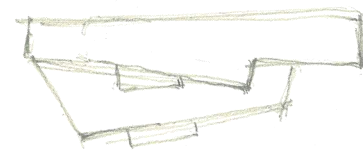
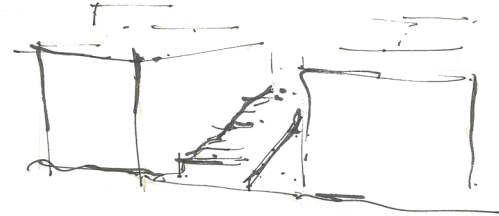
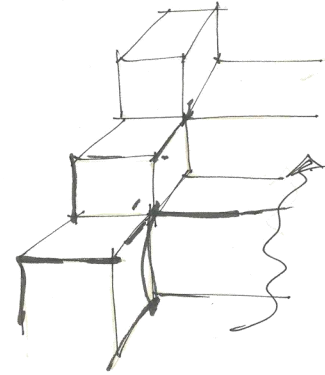
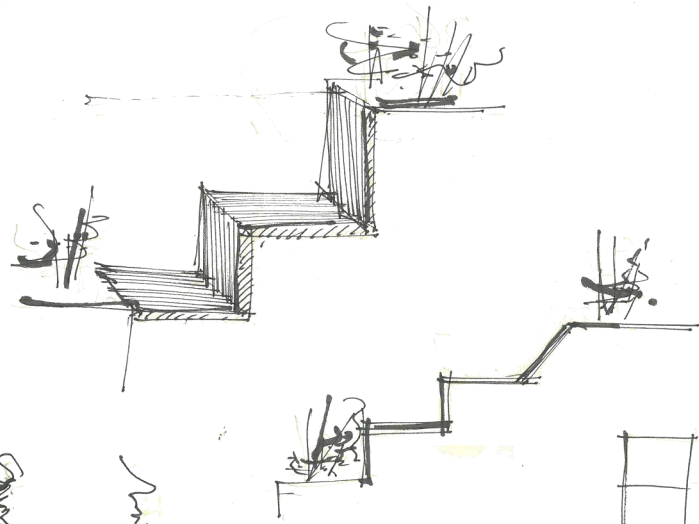
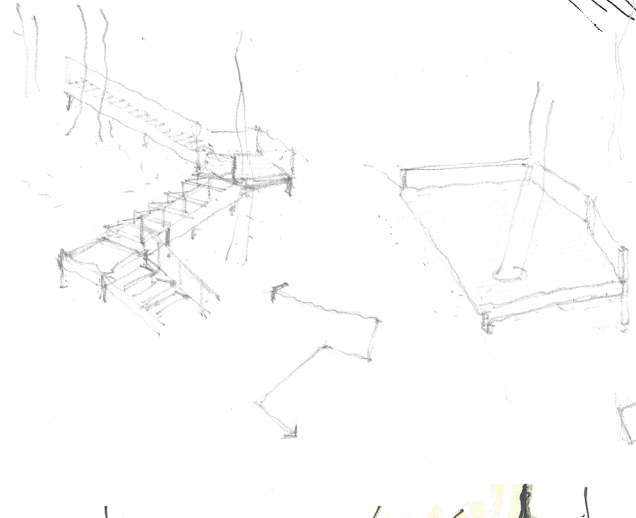
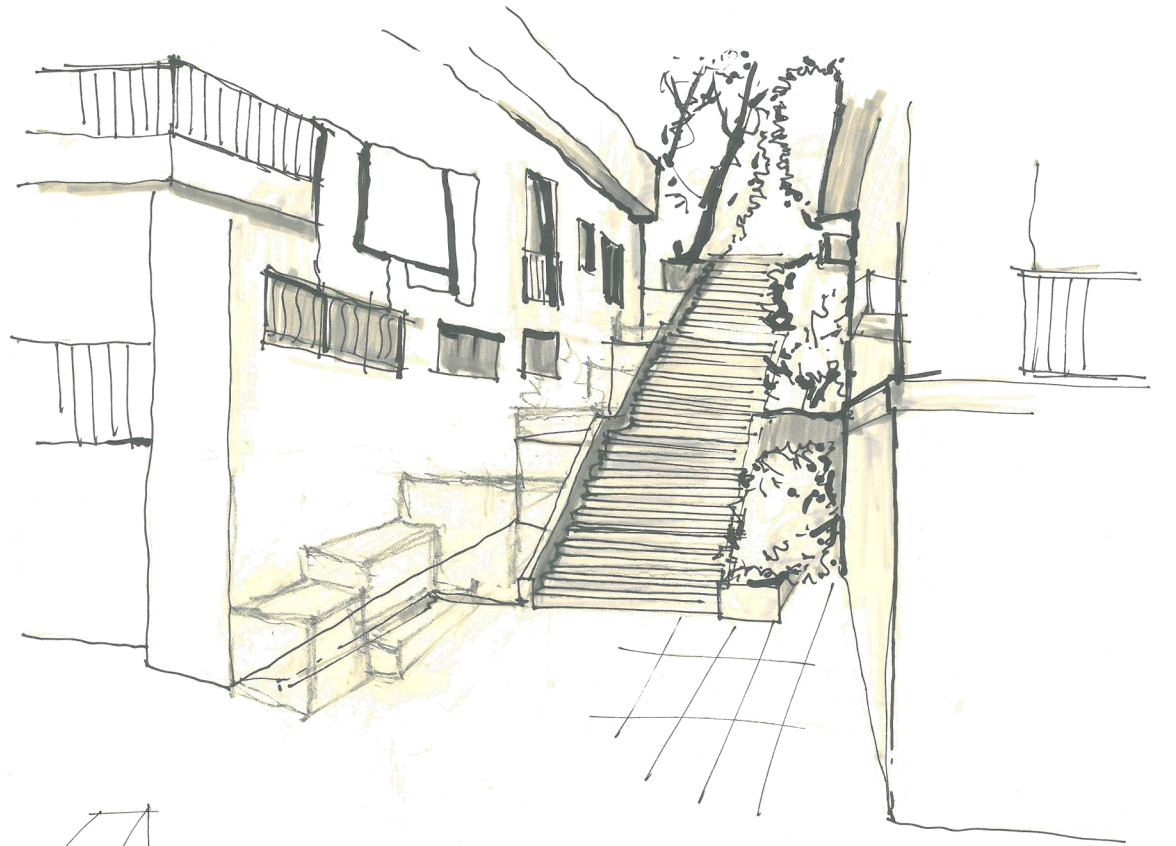
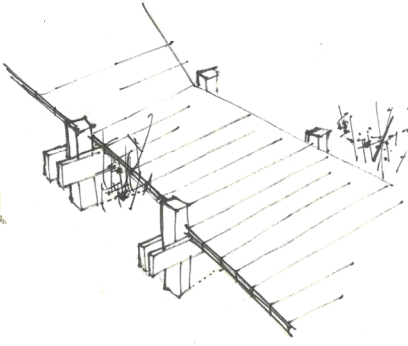
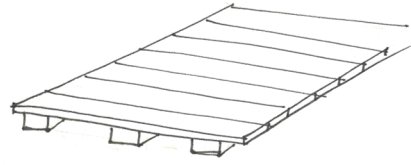
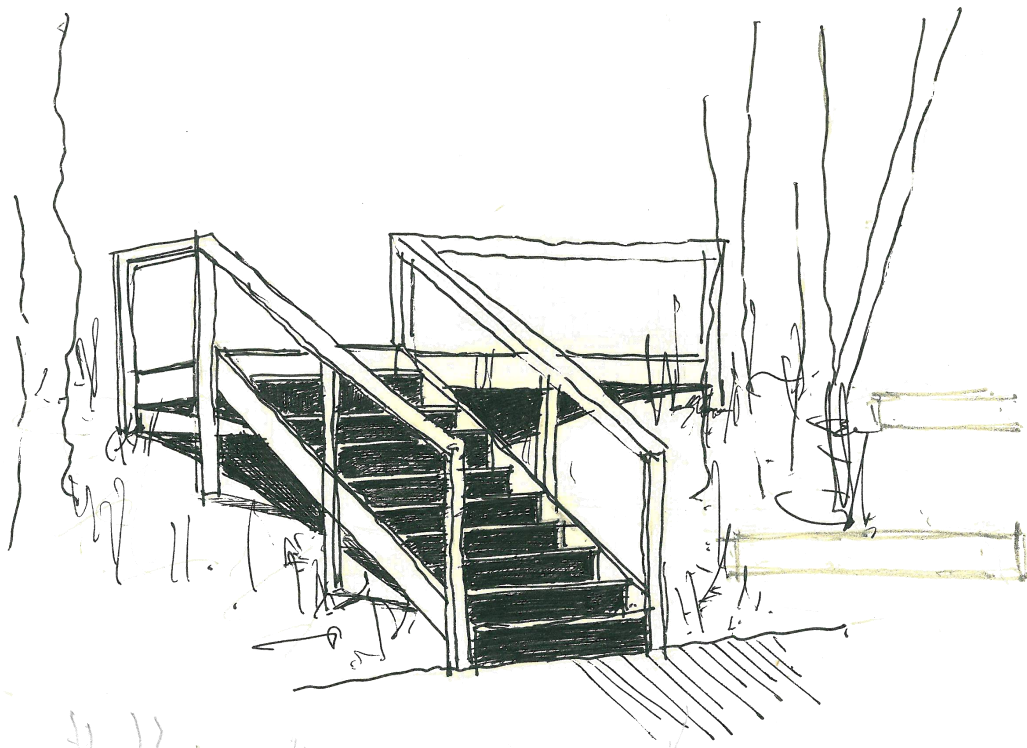

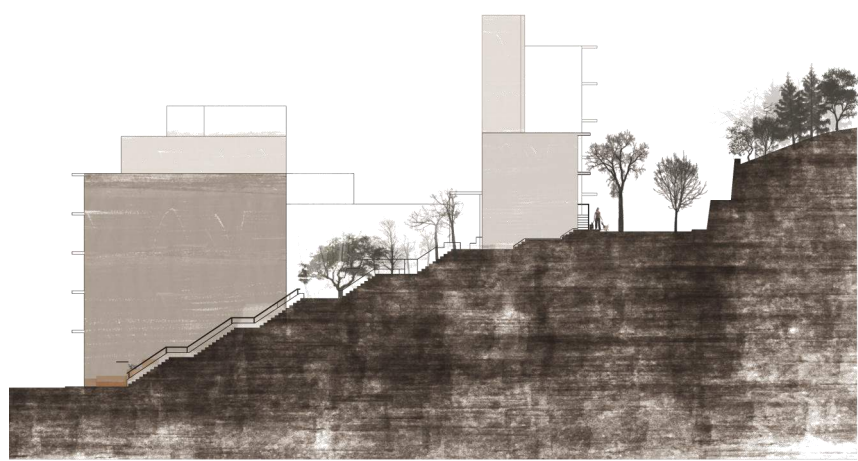
Πρόσβαση. Σκαλιά στον Ιουστινιανού

Εσωτερικά στο οικόπεδο. Αναπλάση-κλίση εδάφους-φύτευση

ΟΔΟΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ

ΟΔΟΣ ΠΟΥΛΧΕΡΙΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΔΕΝΤΡΑ-ΦΥΤΕΥΣΕΙΣ

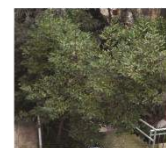
Αγγελική

Βοκαμβύλια

Γιασεμί

Δάφνη ήμερη

Μουσμουλιά

Νερατζιά

Χαρουπιά

ΝΕΑ ΔΕΝΤΡΑ-ΦΥΤΕΥΣΕΙΣ

Αρωματικά φυτά

Λεβάντα

Θυμάρι

Φασκόμηλο

Δενδρολίβανο

Αναρριχητικά

Γιασεμί

Κισσός

Αγιόκλημα

Δέντρα

Ακακία Λευκή

Κουτσουπιά

Γαζιά

Μουριά

Δυόσμος

Μέντα

Ρίγανη

Οπωροφόρα

Λεμονιά

Μανταρινιά

Ροδιά

Δαμασκηνιά

ΒΛΑΣΤΗΣΗ ΣΤΡΕΦΗ

Αγριελιά

Αμυγδαλιά

Ελιά

Ευκάλυπτος

Κυπαρρίσι

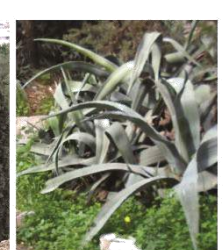
Πεύκο

Πικροδάφνη

Χαρουπιά

Υπομονή